Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (druhá rozšírená komora)

z 5. februára 2025 *

„Inštitucionálne právo – Čiastočné nevykonanie uznesenia Súdneho dvora o nariadení predbežného opatrenia v rámci konania o nesplnení povinnosti členským štátom – Penále – Vymáhanie pohľadávok formou vzájomného započítania – Článok 101 ods. 1 a článok 102 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 – Právomoc Všeobecného súdu“

Vo veciach T-830/22 a T-156/23,

Poľská republika, v zastúpení: B. Majczyna a S. Żyrek, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: O. Verheecke, J. Estrada de Solà a K. Herrmann, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

VŠEOBECNÝ SÚD (druhá rozšírená komora),

v zložení: predsedníčka komory A. Marcoulli, sudcovia J. Schwarcz, V. Tomljenović, W. Valasidis (spravodajca) a L. Spangsberg Grønfeldt,

tajomník: M. Zwozdziak-Carbonne, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania, predovšetkým pokiaľ ide o vec T-156/23:

– námietku nedostatku právomoci, ktorú vzniesla Komisia podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 8. júna 2023,

– pripomienky Poľskej republiky k námietke nedostatku právomoci, podané do kancelárie Všeobecného súdu 24. júla 2023,

– uznesenie z 25. októbra 2023, ktorým sa konanie o námietke nedostatku právomoci spája s konaním vo veci samej,

po pojednávaní z 3. júla 2024,

* Jazyk konania: poľština.

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Poľská republika sa svojimi žalobami podanými na základe článku 263 ZFEÚ domáha zrušenia rozhodnutí Európskej komisie z 12. októbra a 23. novembra 2022 vo veci T-830/22 a z 13. januára 2023 vo veci T-156/23 o vymáhaní jej pohľadávky voči Poľskej republike, ktorá vznikla z titulu denného penále uloženého podpredsedom Súdneho dvora v uznesení z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), a to formou vzájomného započítania, pokiaľ ide jednak o obdobie od 15. júla do 29. augusta 2022 a jednak o obdobie od 30. augusta do 28. októbra 2022 (ďalej spoločne len ako „napadnuté rozhodnutia“).

Okolnosti predchádzajúce sporu

2 Komisia, ktorá sa domnievala, že Poľská republika si prijatím ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov, zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony) z 20. decembra 2019 (Dz. U. z roku 2020, položka 190) nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z práva Európskej únie, podala 1. apríla 2021 na Súdny dvor žalobu o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 druhého odseku ZFEÚ, ktorá bola zapísaná do registra pod číslom C-204/21.

3 Komisia zároveň podala návrh na nariadenie predbežných opatrení podľa článku 279 ZFEÚ.

4 Podpredsedníčka Súdneho dvora uznesením zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), tomuto návrhu vyhovela, keď Poľskej republike až do vyhlásenia rozsudku, ktorým sa skončí konanie vo veci C-204/21, nariadila pozastaviť tak uplatňovanie určitých vnútroštátnych ustanovení zavedených zákonom, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov, zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony, ako aj účinky rozhodnutí Izba Dyscyplinarna (disciplinárny senát) Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), ktorými bol udelený súhlas so začatím trestného stíhania sudcu alebo s jeho zatknutím. Podpredsedníčka Súdneho dvora tiež Poľskej republike nariadila, aby najneskôr do jedného mesiaca od doručenia uznesenia zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), oznámila Komisii všetky opatrenia prijaté na zaistenie úplného súladu s týmto uznesením.

5 Samostatným podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 16. augusta 2021 navrhla Poľská republika zrušenie uznesenia zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Tento návrh bol uznesením zo 6. októbra 2021, Poľsko/Komisia (C-204/21 R, EU:C:2021:834) zamietnutý.

6 Keďže sa Komisia domnievala, že Poľská republika neprijala všetky opatrenia uložené uznesením zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), podala 7. septembra 2021 nový návrh na nariadenie predbežných opatrení, ktorým sa domáhala toho, aby bola Poľskej republike uložená povinnosť platiť denné penále.

7 Uznesením z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), uložil podpredseda Súdneho dvora Poľskej republike povinnosť platiť Komisii penále vo výške 1 000 000 eur denne, a to odo dňa doručenia tohto uznesenia Poľskej republike až do dňa, keď si splní povinnosti vyplý-

vajúce z uznesenia zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), alebo ak k splneniu týchto povinností nedôjde, až do dňa vyhlásenia rozsudku, ktorým sa skončí konanie vo veci C-204/21.

8 Vzhľadom na neposkytnutie informácií, ktoré by potvrdzovali, že si poľské orgány splnili všetky povinnosti vyplývajúce z uznesenia zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), Komisia zaúčtovala pohľadávku vo výške 1 000 000 eur denne od 3. novembra 2021, ktorý je dňom doručenia uznesenia z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

9 Listom z 15. júna 2022 informovala Poľská republika Komisiu o tom, že prijatie ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony) z 9. júna 2022 (Dz. U., položka 1259, ďalej len „zákon z 9. júna 2022“) umožnilo vykonanie opatrení uložených uznesením zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), a že v dôsledku toho už Komisia odo dňa nadobudnutia účinnosti uvedeného zákona, t. j. od 15. júla 2022, nemôže vyžadovať platenie denného penále uloženého uznesením z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

10 V liste z 20. júla 2022 Komisia uviedla, že napriek pokroku dosiahnutému v niektorých špecifických otázkach si Poľská republika v plnom rozsahu nesplnila povinnosti vyplývajúce z uznesenia zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

Konanie o zaplatenie dlžnej pohľadávky z titulu denného penále za obdobie od 15. júla do 29. augusta 2022, vzťahujúcej sa na dlh, ktorý Poľská republika napadla vo veci T-830/22

11 Listami z 27. júla a 29. augusta 2022 Komisia vyzvala Poľskú republiku na zaplatenie jednotlivých súm dlžných z titulu denného penále, ktoré uložil Súdny dvor, a oznámila jej, že v prípade ich nezaplatenia pristúpi k ich vymáhaniu formou vzájomného započítania podľa článku 101 ods. 1 a článku 102 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 2018, s. 1, ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“).

12 Následne Komisia vyzvala Poľskú republiku, aby zaplatila uvedené sumy zvýšené o úroky z omeškania.

13 Rozhodnutiami z 12. októbra a 23. novembra 2022 informovala Komisia Poľskú republiku o tom, že plánuje započítať jej celkový dlh vo výške 63 210 000 eur s rôznymi pohľadávkami, ktoré má Poľská republika voči Únii.

Konanie o zaplatenie dlžnej pohľadávky z titulu denného penále za obdobie od 30. augusta do 28. októbra 2022, vzťahujúcej sa na dlh, ktorý Poľská republika napadla vo veci T-156/23

14 Listami z 30. septembra a 28. októbra 2022 Komisia vyzvala Poľskú republiku na zaplatenie jednotlivých súm dlžných z titulu denného penále, ktoré uložil Súdny dvor.

15 Následne Komisia vyzvala Poľskú republiku, aby zaplatila uvedené sumy zvýšené o úroky z omeškania.

16 Rozhodnutím z 13. januára 2023 informovala Komisia Poľskú republiku o tom, že plánuje započítať jej dlh v celkovej výške 60 270 027,40 eura s pohľadávkou, ktorú má Poľská republika voči Únii v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF).

Skutkové okolnosti v období po podaní žalôb

17 Poľská republika, ktorá sa domnievala, že nadobudnutie účinnosti zákona z 9. júna 2022 predstavuje zmenu okolností, 10. marca 2023 navrhla, aby Súdny dvor zrušil alebo subsidiárne zmenil uznesenie z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), na základe článku 163 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

18 Uznesením z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), bola suma penále uloženého uznesením z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), znížená na 500 000 eur denne odo dňa podpisu uvedeného uznesenia.

19 Rozsudkom z 5. júna 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21, EU:C:2023:442), Súdny dvor vyhovel žalobe podanej Komisiou na základe článku 258 ZFEÚ a konštatoval nesplnenie povinnosti zo strany Poľskej republiky.

Návrhy účastníkov konania

20 Poľská republika navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zrušil napadnuté rozhodnutia,

– subsidiárne a v nadväznosti na uznesenie z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), čiastočne zrušil napadnuté rozhodnutia v rozsahu, v akom sa týkajú 50 % započítaných pohľadávok,

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

21 Komisia v podstate navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zamietol žaloby ako podané na súd, ktorý nemá právomoc o nich rozhodnúť,

– subsidiárne zamietol žaloby ako nedôvodné,

– uložil Poľskej republike povinnosť nahradiť trovy konania.

Právne posúdenie

22 Po tom, čo boli účastníci konania v tejto súvislosti vypočutí na pojednávaní, Všeobecný súd rozhodol spojiť prejednávané veci na účely rozsudku v súlade s článkom 68 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu.

O právomoci Všeobecného súdu

23 Komisia namieta nedostatok právomoci Všeobecného súdu rozhodovať o týchto žalobách. Tvrdí, že hoci žaloby o neplatnosť smerujú proti rozhodnutiam Komisie o započítaní, netýkajú sa formálnych podmienok započítania súm uvedených v článku 101 ods. 1 a článku 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ale v skutočnosti sa v nich navrhuje to, aby Všeobecný súd určil, či po nadobudnutí účinnosti zákona z 9. júna 2022 naďalej vznikal dlh z titulu denného penále vo výške 1 000 000 eur, ktoré bolo uložené uznesením z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

24 Komisia tvrdí, že preskúmanie žalôb by pre Všeobecný súd znamenalo posúdiť, či Poľská republika prostredníctvom zákona z 9. júna 2022 vykonala predbežné opatrenia, ktoré jej boli uložené uznesením zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), v rámci konania o žalobe o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ. Podľa Komisie pritom z ustanovení Zmluvy o FEÚ vyplýva, že akékoľvek posúdenie výkonu predbežných opatrení patrí do výlučnej právomoci sudcu rozhodujúceho o nariadení predbežných opatrení. Na pojednávaní Komisia v odpovedi na otázku Všeobecného súdu tvrdila, že v prejednávanej veci sa analogicky uplatňuje výnimka z právomoci uplatniteľná na žaloby týkajúce sa nevykonania rozsudku Súdneho dvora vydaného na základe článku 260 ods. 2 ZFEÚ.

25 Poľská republika s tvrdeniami Komisie nesúhlasí.

26 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že právomocami Všeobecného súdu sú právomoci vymenované v článku 256 ZFEÚ, ktorý je spresnený v článku 51 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie. Z článku 256 ods. 1 prvého pododseku prvej vety ZFEÚ vyplýva, že Všeobecný súd má právomoc rozhodovať v prvom stupni o žalobách uvedených okrem iného v článku 263 ZFEÚ s výnimkou tých, ktoré uvedený štatút vyhradzuje Súdnemu dvoru.

27 Okrem toho podľa článku 51 písm. c) Štatútu Súdneho dvora Európskej únie je odchylne od pravidla obsiahnutého v článku 256 ods. 1 ZFEÚ právomoc vyhradená Súdnemu dvoru, pokiaľ ide o žaloby o neplatnosť uvedené v článku 263 ZFEÚ, ak sú tieto žaloby podané členským štátom proti aktu Komisie týkajúcemu sa nevykonania rozsudku vydaného Súdnym dvorom na základe článku 260 ods. 2 druhého pododseku alebo článku 260 ods. 3 druhého pododseku ZFEÚ.

28 V prejednávanej veci treba konštatovať, že Poľská republika navrhuje zrušenie rozhodnutí, ktorými Komisia započítala sumy, ktoré jej tento členský štát dlhuje z dôvodu penále uloženého sudcom Súdneho dvora rozhodujúcim o nariadení predbežných opatrení v rámci právomoci, ktorá mu vyplýva z článku 279 ZFEÚ. Pokuty tak boli uložené v rámci konania o nariadení predbežného opatrenia, ktoré je vedľajším konaním vo vzťahu ku konaniu o žalobe o nesplnenie povinnosti podanej na základe článku 258 ZFEÚ.

29 Prejednávané žaloby, ktoré boli podané na základe článku 263 ZFEÚ, patria do právomoci Všeobecného súdu, keďže výnimky stanovené v článku 256 ZFEÚ, ktoré sú spresnené v článku 51 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, sa v prejednávanej veci neuplatňujú.

30 Konkrétne v rozpore s tým, čo tvrdila Komisia na pojednávaní, výnimka vzťahujúca sa na žaloby o neplatnosť smerujúce proti aktu Komisie, ktorý sa týka nevykonania rozsudku vydaného Súdnym dvorom na základe článku 260 ods. 2 druhého pododseku ZFEÚ, sa v prejednávanej veci

analogicky neuplatňuje. Ako výnimka zo všeobecnej zásady právomoci Všeobecného súdu podľa článku 256 ods. 1 ZFEÚ sa totiž článok 51 písm. c) Štatútu Súdneho dvora Európskej únie musí vykladať reštriktívne.

31 V dôsledku uvedeného námietka nedostatku právomoci vznesená Komisiou nie je dôvodná a musí sa zamietnuť.

O veci samej

O hlavnom žalobnom návrhu, ktorým sa navrhuje zrušenie napadnutých rozhodnutí v celom rozsahu

32 Poľská republika na podporu svojich návrhov na zrušenie napadnutých rozhodnutí v celom rozsahu uvádza jediný žalobný dôvod, ktorý je založený na porušení článkov 101 a 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách v spojení s článkom 98 tohto nariadenia, spočívajúcom v tom, že Komisia uplatnila postup vymáhania formou vzájomného započítania napriek neexistencii dlhu Poľskej republiky.

33 Poľská republika uvádza dve skupiny tvrdení na účely preukázania toho, že jedna z podmienok uplatnenia započítania, a to konkrétne existencia samotného dlhu, nie je splnená.

34 V prvom rade Poľská republika poukazuje na rozsudok, ktorý vydal Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd, Poľsko) vo veci P 7/20, v ktorom tento súd uviedol, že Súdny dvor rozhodol *ultra vires*, keď na základe článku 279 ZFEÚ prijal predbežné opatrenia týkajúce sa organizácie a právomoci poľských súdov, ako aj konania pred týmito súdmi, a uložil tým Poľskej republike povinnosti. Na takéto opatrenia sa preto nevzťahujú zásady prednosti a priamej uplatniteľnosti práva Únie sformulované v článku 91 ods. 1 až 3 Ústavy Poľskej republiky.

35 Poľská republika v podstate tvrdí, že vzhľadom na rozsudok, ktorý vydal Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) vo veci P 7/20, je uznesenie zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), v rozpore s poľským ústavným poriadkom. V dôsledku toho Poľská republika nebola povinná vykonať predbežné opatrenia, ktoré jej boli týmto uznesením uložené. Poľská republika dodáva, že výklad, podľa ktorého majú ústavné súdy členských štátov právomoc preskúmavať akty Únie *ultra vires*, vrátane rozsudkov Súdneho dvora, prijali ústavné súdy viacerých členských štátov.

36 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že vnútroštátne ustanovenia upravujúce organizáciu súdov v členských štátoch môžu byť predmetom preskúmania podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v rámci žaloby o nesplnenie povinností, a v dôsledku toho aj v rámci predbežných opatrení, ktoré majú v tom istom kontexte najmä pozastaviť uplatňovanie uvedených ustanovení nariadených Súdnym dvorom podľa článku 279 ZFEÚ (uznesenie zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko, C-204/21 R, EU:C:2021:593, bod 54). Ako už podpredsedníčka Súdneho dvora uviedla v bode 23 uznesenia zo 6. októbra 2021, Poľsko/Komisia (C-204/21 R, EU:C:2021:834), skutočnosť, že vnútroštátny ústavný súd vysloví, že takéto predbežné opatrenia sú v rozpore s ústavným poriadkom daného členského štátu, na tomto posúdení nič nemení.

37 Z vyššie uvedeného vyplýva, že rozsudok, ktorý vydal Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) vo veci P 7/20, nemôže spochybniť posúdenia uvedené v uznesení zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), a teda ani existenciu sporných pohľadávok.

38 V druhom rade Poľská republika tvrdí, že z toho dôvodu, že 15. júla 2022 nadobudol účinnosť zákon z 9. júna 2022, sa vnútroštátne ustanovenia uvedené v uznesení zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), prestali uplatňovať, a teda účtovanie denného penále Komisiou za obdobie po 15. júli 2022 nemá oporu v uznesení z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

39 Treba konštatovať, že Poľská republika touto argumentáciou v podstate tvrdí, že prijatie zákona z 9. júna 2022 bolo dostatočné na zabezpečenie výkonu všetkých predbežných opatrení uvedených v uznesení zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

40 Táto otázka pritom už bola preskúmaná sudcom rozhodujúcim o nariadení predbežných opatrení v uznesení z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Podpredseda Súdneho dvora konkrétne rozhodol, že opatrenia prijaté Poľskou republikou po podpise uznesenia z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), môžu do značnej miery zabezpečiť výkon predbežných opatrení uvedených v uznesení zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Dospel tak k záveru, že napriek prijatiu zákona z 9. júna 2022 si Poľská republika v celom rozsahu nesplnila povinnosti vyplývajúce z tohto uznesenia.

41 Vzhľadom na uznesenie z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), preto treba argumentáciu Poľskej republiky založenú na zákone z 9. júna 2022 zamietnuť.

42 Z uvedeného vyplýva, že preskúmanie hlavnej argumentácie Poľskej republiky, ktorej cieľom je dosiahnuť zrušenie napadnutých rozhodnutí v celom rozsahu, neodhalilo žiadne porušenie článkov 101 a 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách v spojení s článkom 98 tohto nariadenia zo strany Komisie.

43 V dôsledku toho sa žalobný návrh, ktorým sa navrhuje zrušenie napadnutých rozhodnutí v celom rozsahu, musí zamietnuť.

O subsidiárnom žalobnom návrhu, ktorým sa navrhuje čiastočné zrušenie napadnutých rozhodnutí

44 Poľská republika subsidiárne v nadväznosti na uznesenie z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), navrhuje, aby Všeobecný súd zrušil napadnuté rozhodnutia v rozsahu, v akom sa týkajú 50 % započítaných pohľadávok. Ako Poľská republika potvrdila na pojednávaní v odpovedi na otázku položenú Všeobecným súdom, tento žalobný návrh treba chápať ako návrh na čiastočné zrušenie napadnutých rozhodnutí.

45 Poľská republika uvádza dva žalobné dôvody, z ktorých prvý je založený na porušení článku 279 ZFEÚ a zásad proporcionality, rovnosti pred zákonom a účinnej súdnej ochrany a druhý na porušení článkov 101 a 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách v spojení s článkom 98 tohto nariadenia, spočívajúcom v tom, že Komisia uplatnila postup vymáhania formou vzájomného započítania, pričom však opatrenia zavedené Poľskou republikou z veľkej časti zabezpečili výkon predbežných opatrení uložených uznesením zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Vzhľadom na prekrývanie sa týchto dvoch žalobných dôvodov je potrebné ich preskúmať spoločne.

46 Poľská republika pripomína, že uznesením z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), bola suma penále uloženého uznesením z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), znížená na 500 000 eur denne odo dňa podpisu uvedeného uznesenia, t. j. od 21. apríla 2023. Tvrdí, že okolnosti, ktoré viedli ku konštatovaniu, že do značnej miery došlo k výkonu predbežných opatrení, ktoré sú uvedené v uznesení zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), a ktoré odôvodnili zníženie výšky tohto denného penále o polovicu, existovali už pred vydaním uznesenia z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Podľa Poľskej republiky bolo preto uplatňovanie penále v plnej výške za obdobie od 15. júla 2022 do 28. októbra 2022 v rozpore so zásadou proporcionality a tiež bolo v rozpore s cieľom predbežných opatrení, ktorý spočíva v zabezpečení výkonu uznesenia zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), ako aj účinnosti budúceho rozsudku Súdneho dvora.

47 Konkrétne Poľská republika tvrdí, že Komisia tým, že zaúčtovala penále vo výške 1 000 000 eur denne za obdobie od 15. júla do 28. októbra 2022 napriek pokroku dosiahnutému pri vykonávaní predbežných opatrení, prekročila rámec toho, čo bolo nevyhnutné na dosiahnutie cieľa účinnosti budúceho rozsudku Súdneho dvora. Denné penále účtované Komisiou tak má údajne povahu „polovičnej sankcie“, čo je v rozpore s článkom 279 ZFEÚ. Poľská republika dodáva, že 50 % započítanej pohľadávky už nepredstavovalo existujúci dlh v zmysle článkov 101 a 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

48 Podľa Poľskej republiky bola Komisia na základe uznesenia z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), ktorým bolo uložené predmetné penále, povinná neprestajne kontrolovať stupeň vykonávania predbežných opatrení a zohľadniť ho vo svojich rozhodnutiach o započítaní.

49 Komisia proti tvrdeniam Poľskej republiky namieta.

50 Poľská republika svojou argumentáciou v podstate Komisii vytýka to, že vymáhala sumy dlžné z titulu denných penále za obdobie od 15. júla do 28. októbra 2022 v plnej výške, pričom však – ako to potvrdilo uznesenie z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) – Poľská republika prostredníctvom zákona z 9. júna 2022 z veľkej časti vykonala predbežné opatrenia, ktoré jej boli uložené uznesením zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

51 Pokiaľ ide na úvod o to, že Poľská republika poukazuje na uznesenie z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), ktoré bolo vydané neskôr ako napadnuté rozhodnutia, a teda pri ich prijímaní nemohlo byť zohľadnené, treba pripomenúť, že cieľom návrhu podaného podľa článku 163 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora nie je dosiahnuť, aby sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení s retroaktívnym účinkom zrušil uznesenie, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, ale aby ho tento sudca len zmenil alebo zrušil, pričom platí, že sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení môže prehodnotiť takéto uznesenie len do budúcnosti, a to v prípade potreby aj tak, že so zreteľom na okolnosti existujúce v čase jeho rozhodnutia opätovne posúdi skutkové a právne dôvody, ktoré *prima facie* odôvodňovali nariadenie predmetného predbežného opatrenia [pozri uznesenie z 19. mája 2022, Česká republika/Poľsko (Baňa Turów), C-121/21 R, neuverejnené, EU:C:2022:408, bod 22 a citovanú judikatúru].

52 Z uvedeného vyplýva, že cieľom návrhu podaného na základe tohto ustanovenia nemôže byť spochybnenie minulých účinkov uznesenia, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie [uznesenie z 19. mája 2022, Česká republika/Poľsko (Baňa Turów), C-121/21 R, neuverejnené, EU:C:2022:408, bod 23].

53 Ako bolo pripomenuté v bode 18 vyššie, na základe bodu 113 uznesenia z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), výška penále uloženého uznesením z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), bola znížená na 500 000 eur denne do budúcnosti, a to od 21. apríla 2023, ktorý je dňom podpísania uznesenia Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334).

54 V prejednávanej veci účastníci konania uznávajú, že uznesenie z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), má účinok *ex nunc*. Zníženie penále uloženého uznesením z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), malo totiž účinok len do budúcnosti. Toto zníženie sa tak týka len súm splatných od 21. apríla 2023, a nie súm splatných za predchádzajúce obdobie.

55 Účastníci konania sa však nezhodujú v otázke rozsahu úlohy Komisie ako inštitúcie zodpovednej za plnenie rozpočtu Únie v súlade s článkom 317 ZFEÚ pri uplatňovaní penále uloženého na základe článku 279 ZFEÚ. Poľská republika sa domnieva, že Komisia bola na základe uznesenia z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), ktorým bolo uložené predmetné penále, povinná kontrolovať stupeň vykonávania predbežných opatrení a zohľadniť ho vo svojich rozhodnutiach o započítaní, zatiaľ čo podľa názoru Komisie Komisia nebola oprávnená jednostranne upustiť od účtovania denného penále ani znížiť jeho výšku.

56 V tejto súvislosti, pokiaľ ide o povinnosti Komisie, treba zdôrazniť, že Zmluva o FEÚ nestanovuje podrobné pravidlá týkajúce sa uplatňovania penále uloženého na základe článku 279 ZFEÚ.

57 Pokiaľ však na základe článku 279 ZFEÚ sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení uloží členskému štátu povinnosť platiť Komisii denné penále a Komisia na základe článku 317 ZFEÚ plní rozpočet Únie, je úlohou Komisie vymáhať sumy, ktoré sú splatné do rozpočtu Únie na základe uznesenia, ktorým sa ukladá povinnosť platiť toto penále, v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných na vykonanie článku 322 ZFEÚ.

58 V prejednávanej veci sa v uznesení z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), stanovila výška denného penále, ktorá zostala do 21. apríla 2023 nezmenená, a tiež obdobie, počas ktorého sa toto penále uplatňuje. Konkrétne sa v ňom za deň, od ktorého vzniká povinnosť platiť penále, stanovil deň doručenia tohto uznesenia a za deň zániku tejto povinnosti deň, keď si Poľská republika v plnom rozsahu splní povinnosti vyplývajúce z uznesenia zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), alebo pre prípad, že k tomu nedôjde, deň vyhlásenia rozsudku, ktorým sa končí konanie vo veci C-204/21.

59 Z uznesenia z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), tak vyplýva, že penále je splatné, a preto je Komisia povinná zabezpečiť jeho vymáhanie až dovtedy, kým si Poľská republika v plnom rozsahu nesplní povinnosti vymenované v bode 1 písm. a) až e) výroku uznesenia zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

60 Naopak z uznesenia z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), nevyplýva, že Komisia bola oprávnená znížiť výšku denného penále v prípade čiastočného vykonania. Okrem toho, ak by sa Komisii priznala možnosť, či dokonca povinnosť upraviť výšku denného penále v závislosti od úrovne, v akej si Poľská republika splnila povinnosti vyplývajúce z uznesenia zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), spochybnilo by to právnu silu uznesenia z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), ktorým podpredseda Súdneho dvora stanovil výšku denného penále na 1 000 000 eur.

61 Ako bolo pripomenuté v bode 10 vyššie, Komisia v liste z 20. júla 2022 konštatovala, že napriek dosiahnutému pokroku zákon z 9. júna 2022 v celom rozsahu nezabezpečuje vykonanie povinností vyplývajúcich z uznesenia zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), čo navyše potvrdil sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení v uznesení z 21. apríla 2023, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Keďže Komisia nekonštatovala splnenie vyššie uvedených povinností v celom rozsahu, správne uplatňovala penále v plnej výške za obdobie od 15. júla do 28. októbra 2022.

62 Okrem toho treba zamietnuť aj argumentáciu Poľskej republiky, podľa ktorej bolo vymáhanie penále v plnej výške za obdobie od 15. júla do 28. októbra 2022 v rozpore so zásadami proporcionality a rovnosti pred zákonom. Takáto argumentácia by totiž znamenala, že by Komisia bola oprávnená uskutočňovať preskúmanie proporcionality vo vzťahu k uzneseniu podpredsedu Súdneho dvora o nariadení predbežného opatrenia a upraviť výšku uloženého penále, čím by tak došlo k spochybneniu právnej sily takéhoto uznesenia. Žiadne ustanovenie Zmluvy alebo sekundárneho práva však nemožno vykladať tak, že by Komisii priznávali takúto právomoc.

63 Pokiaľ ide navyše o tvrdenie Poľskej republiky, že došlo k porušeniu zásady účinnej súdnej ochrany zakotvenej v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, treba pripomenúť, že Poľská republika mala od 15. júla 2022, t. j. odo dňa nadobudnutia účinnosti zákona z 9. júna 2022, k dispozícii opravný prostriedok umožňujúci navrhnúť sudcovi rozhodujúcemu o nariadení predbežných opatrení, aby zrušil alebo znížil denné penále, na základe článku 163 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Poľská republika však nepodala návrh na zrušenie alebo zmenu uznesenia z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:878), na základe tohto ustanovenia bezprostredne po nadobudnutí účinnosti zákona z 9. júna 2022, ale až 10. marca 2023.

64 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba dospieť k záveru, že preskúmanie žalobných dôvodov predložených Poľskou republikou na podporu jej subsidiárneho návrhu na čiastočné zrušenie napadnutých rozhodnutí neodhalilo žiadne porušenie článku 279 ZFEÚ alebo článkov 101 a 102 nariadenia o rozpočtových pravidlách v spojení s článkom 98 tohto nariadenia a ani zásad proporcionality, rovnosti pred zákonom alebo účinnej súdnej ochrany.

65 V dôsledku uvedeného treba žalobný návrh na čiastočné zrušenie napadnutých rozhodnutí, ako aj žaloby v celom rozsahu, zamietnuť.

O trovách

66 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

67 Keďže Poľská republika nemala vo veci úspech, je potrebné jej uložiť povinnosť nahradiť trovy konania v súlade s návrhmi Komisie.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (druhá rozšírená komora)

rozhodol takto:

1. Veci T-830/22 a T-156/23 sa spájajú na účely rozsudku.

2. Žaloby sa zamietajú.

3. Poľská republika je povinná nahradiť trovy konania.

Marcoulli Schwarcz Tomljenović

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 5. februára 2025.

Podpisy